

## **I. Ogólne zagadnienia dot. kwalifikowalności stawki jednostkowej stażu uczniowskiego**

### **1. Czy absencja uczestników staży uczniowskich wpływa na kwalifikowalność stawki jednostkowej?**

Zgodnie z metodyką staży uczniowskich, stawka jednostkowa obejmuje wszystkie niezbędne bezpośrednie koszty organizacji i prowadzenia 1 godziny stażu dla 1 ucznia. Jednocześnie, stawka jednostkowa jest kwalifikowalna w sytuacji osiągnięcia wskaźnika „*liczba zrealizowanych godzin stażu uczniowskiego [osobogodziny]*”, co przesądza o charakterze sposobu rozliczania stażu uczniowskiego. Wskaźnik ten mierzy bowiem liczbę godzin zegarowych stażu uczniowskiego faktycznie zrealizowanego przez 1 uczestnika.

Ponadto, należy mieć na uwadze, że wsparcie w postaci stażu uczniowskiego jest przeprowadzane na podstawie i w zgodzie z art. 121a ust. 9 ustawy Prawo oświatowe, w którym wobec staży uczniowskich ustawodawca wyłączył co do zasady ze stosowania regulacje zawarte w prawie pracy, w tym zasady świadczeń przysługujących w okresie czasowej niezdolności do pracy.

Podsumowując, w przypadku absencji uczestnika stażu uczniowskiego, nawet wynikającej z usprawiedliwionej nieobecności, nie ma możliwości kwalifikowania stawki jednostkowej za niezrealizowane godziny stażu uczniowskiego.

### **2. Czy świadczenie pieniężne wypłacane danemu stażysty w wysokości 80% minimalnej stawki godzinowej za pracę jest wartością stałą?**

Tak. Wysokość świadczenia pieniężnego dla danego stażysty jest wartością stałą i zawsze jest pochodną 80% wartości minimalnej stawki godzinowej za pracę. Wysokość świadczenia pieniężnego powinna zostać wskazana w PLN w umowie stażowej.

### **3. Czy beneficjent musi wypłacać resztę stawki jednostkowej (poza stypendium stażowym) podmiotowi przyjmującemu na staż?**

Nie. Koszty, jakie beneficjent projektu zobowiąże się wypłacić podmiotowi przyjmującemu na staż, będą wynikać z porozumienia z danym podmiotem oraz specyfiki finansowanego stażu, w tym miejsca pracy wykorzystywanego na ten cel u pracodawcy. Koszty organizacyjne po stronie podmiotów przyjmujących na staż mogą się różnić. Pozostawia się w tym względzie elastyczność beneficjentowi; ma on możliwość dysponowania łącznym budżetem na staże uczniowskie przewidzianym we wniosku o dofinansowanie. Dzięki temu, w przypadku bardziej kosztochłonnych miejsc organizacji stażu, beneficjent może przeznaczyć na nie większe nakłady. Istnieje także możliwość, w której obie strony (beneficjent i podmiot przyjmujący na staż) zdecydują się nie finansować kosztów organizacji stażu ze środków projektu, uznając że w konkretnym przypadku, realizacja tego zadania jest możliwa bezkosztowo. Ponadto, poza kosztami organizacyjnymi ponoszonymi co do zasady przez podmiot przyjmujący na staż, część tych środków może dotyczyć działań finansowanych przez samego beneficjenta (np. finansowanie kosztów dojazdów dla stażystów czy ubezpieczenia) i jemu również przysługiwać.

#### **4. Co beneficjent powinien zrobić z oszczędnościami w ramach stawek jednostkowych?**

Jak wynika z informacji w pkt 2 i 3, oszczędności w przypadku projektów stricte dotyczących realizacji staży uczniowskich, mogą pojawić się wyłącznie w związku z niewykorzystaniem środków pozostających po wypłacie uczniowi stypendium stażowego. Takie oszczędności w pierwszej kolejności powinny być przeznaczone na zwiększone nakłady związane z organizacją staży w tych podmiotach, w których nakłady są wyższe. Beneficjent, widząc, że powstają mu nieprzewidziane oszczędności, może je przeznaczyć na ponoszenie dodatkowych wydatków związanych z organizacją staży uczniowskich, których wcześniej nie przewidział, aby zwiększyć atrakcyjność lub jakość staży.

Podobnie jednak, jak w przypadku innych uproszczonych metod, niewydatkowane środki na cel związany ze stażami uczniowskimi będą stanowić dochód beneficjenta. Niezależnie od tego, zweryfikowane godziny stażu uczniowskiego są rozliczane we wnioskach o płatność wyłącznie właściwą stawką jednostkową, a ewentualne oszczędności nie pomniejszają przyznanego w umowie dofinansowania.

#### **5. Czy za zgodą stron istnieje możliwość zmiany w umowie stażowej kwoty wypłaty stypendium w ramach rozliczanej stawki jednostkowej?**

Nie. Dla kwalifikowalności stawki niezbędne jest wypłacenie stypendium stażowego w wymaganej wysokości. Wypłata świadczenia pieniężnego stażyście w wysokości 80% kwoty minimalnego wynagrodzenia za godzinę pracy, zgodnie z pkt 4 sekcji 6.3.1 Wytycznych *dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027* (dalej „Wytyczne”), stanowi ściśle określoną część tej stawki jednostkowej i warunkuje prawidłowość jej rozliczenia. Tym samym, podczas finansowania tego rodzaju wsparcia ze środków EFS+ w formie stawki jednostkowej, nie może mieć zastosowania inna kwota stypendium stażowego.

#### **6. Czy zakup odzieży ochronnej może być rozliczany poza stawką jednostkową w projekcie?**

Nie. Zgodnie z przepisami ustawy Prawo oświatowe, podmiot przyjmujący na staż uczniowski powinien zapewnić uczniowi stanowisko pracy wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną, uwzględniające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy, a także bezpieczne i higieniczne warunki odbywania stażu uczniowskiego na zasadach dotyczących pracowników, określonych w odrębnych przepisach, w tym w zależności od rodzaju zagrożeń związanych z odbywaniem stażu uczniowskiego – odpowiednie środki ochrony indywidualnej. Stanowisko powinno być przygotowane w momencie rozpoczęcia stażu. Choć Wytyczne nie wskazują bezpośrednio kosztów odzieży ochronnej jako składowej stawki jednostkowej, to w stawce mieszczą się jednak materiały i narzędzia zużywalne niezbędne uczniowi do odbycia stażu uczniowskiego. Tym samym, zakup odzieży ochronnej nie może być finansowany poza stawką jednostkową ze środków projektu.

**7. Czy we wniosku o dofinansowanie powinny znaleźć się szczegółowe zapisy co wchodzi w skład danej stawki, spośród katalogu kosztów wskazanych dla stawki jednostkowej?**

Nie. Beneficjent nie rozlicza pojedynczych wydatków w zakresie stażu uczniowskiego. We wniosku o dofinansowanie wskazuje wyłącznie stawkę jednostkową. Rozliczenie odbywa się w oparciu o dokumenty związane ze stażem wskazane w Wytycznych (sekcja 6.3.1 pkt 6).

**8. Czy IZ RP może założyć w regulaminie konkursu minimalną wymaganą liczbę godzin stażu uczniowskiego, w celu obniżenia ryzyka jakości organizowanych staży?**

Jest to kwestia do decyzji IZ RP – IK EFS+ nie doprecyzowała na poziomie Wytycznych szczegółowych informacji w tym zakresie. Stawka jest rozliczana za godzinę stażu, a nie za cały staż (zobacz też część III).

**9. Czy można kwalifikować stawki jednostkowe jeżeli liczba zrealizowanych godzin stażu nie odpowiada zapisom umowy stażowej, sporządzonej zgodnie z przepisami ustawy Prawo oświatowe (art. 121a pkt 15)?**

Stawka ma charakter produktowy i co do zasady za kwalifikowalne należy uznać wyłącznie godziny zrealizowanego stażu uczniowskiego, niemniej należy pamiętać, że wydatki (stawki) są kwalifikowalne jeżeli sam staż uczniowski jest kwalifikowalny. Wszystko więc będzie zależało od tego czy i jakie IZ RP określiła dla danego naboru szczegółowe wymogi dotyczące realizacji staży. Kwalifikowalność stażu uczniowskiego (a tym samym stawek jednostkowych) jest więc weryfikowana na podstawie umowy stażowej, której zapisy powinny być zgodne z warunkami wsparcia określonymi w danym naborze.

## **II. Indeksacja stawki jednostkowej stażu uczniowskiego**

**1. Kiedy i na jakich warunkach można zastosować zindeksowane stawki jednostkowe?**

Zgodnie z art. 2 ust. 5 ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, Rada Ministrów ogłasza każdego roku w terminie do 15 września poziom minimalnego wynagrodzenia, w tym wysokość minimalnej stawki godzinowej w kolejnym roku, co jest podstawą indeksacji stawki jednostkowej stażu uczniowskiego. Komunikat ministra właściwego do sprawy rozwoju regionalnego jest publikowany przed końcem roku, tak aby z dniem 1 stycznia następnego roku instytucje ogłaszające nowe nabory miały możliwość uwzględnienia zwiększonej wartości stawki.

W przypadku zmiany wartości stawki jednostkowej stażu uczniowskiego w trakcie trwania naboru ogłoszonego przez IZ RP lub instytucję pośredniczącą (IP) programem regionalnym, istnieje możliwość zmiany regulaminu naboru w zakresie wysokości stawki jednostkowej. W takiej sytuacji należy wydłużyć nabór, a jeśli w ramach naboru zostały złożone już wnioski o dofinansowanie - umożliwić wnioskodawcom ich ewentualne wycofanie i ponowne złożenie wniosków ze zmienioną wartością stawki jednostkowej.

W konsekwencji wprowadzenia zindeksowanych stawek jednostkowych, jeżeli instytucja ogłaszająca nabór identyfikuje możliwość realizacji wsparcia w postaci staży uczniowskich jeszcze przed datą indeksacji stawki, musi w regulaminie wprowadzić jasne zasady określające, dla których staży będzie miała zastosowanie stawka sprzed indeksacji, a dla których zindeksowana. Zasada ta powinna być

jedna dla wszystkich projektów w naborze i nie powinna rodzić wątpliwości interpretacyjnych. Analogicznie należałoby postąpić, jeżeli jest mowa o trwającym projekcie, w którym rozliczano wsparcie przy pomocy pierwotnych stawek, zapisanych w Wytycznych.

W innym przypadku, gdy instytucja ogłaszająca nabór przewiduje, że zostaną złożone wyłącznie projekty ze wsparciem stażowym przewidzianym na najbardziej aktualnych stawkach, które planowo mają dopiero obowiązywać, wówczas w regulaminie należy wskazać jedną, zindeksowaną wartość stawki jednostkowej - jako jedyną możliwą do zastosowania w projektach, jednocześnie zastrzec, że możliwość rozpoczęcia staży może nastąpić wyłącznie od terminu obowiązywania zindeksowanej stawki (np. w 2024 r. nowa stawka obowiązuje od 1.07.2024 r.).

Podsumowując, stawki określone w naborze będą miały zastosowanie w całym okresie realizacji danego stażu i projektu, chyba że zgodnie z regulaminem możliwe będzie zastosowanie w przyszłości nowych – zindeksowanych stawek, które pojawiają się w kolejnych latach w komunikatach ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Mając na względzie uproszczony system rozliczania projektów w tym obszarze wsparcia, nie jest możliwe rozwiązanie, w którym stawka będzie indeksowana na poziomie pojedynczego stażu, tj. w trakcie jego realizacji.

## **2. Czy zastosowanie zindeksowanych stawek jednostkowych jest obowiązkowe?**

Należy postępować zgodnie z komunikatem Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej, stanowiącym integralną część Wytycznych (sekcja 6.3.1 pkt 7).

Zgodnie z treścią obecnie obowiązującego komunikatu, publikowanego na stronie wraz z Wytycznymi, aktualna wartość stawki jednostkowej obowiązuje dla naborów ogłoszonych po dniu wydania komunikatu. Oznacza to, że w przypadku nowych naborów nowa wartość stawki wchodzi automatycznie w zakres przepisów Wytycznych i musi być uwzględniona w regulaminie konkursu.

W przypadku projektów rozpoczętych przed dniem ogłoszenia komunikatu, instytucja organizująca nabór ma możliwość wykorzystania zindeksowanych stawek jednostkowych, o ile spełnione zostaną warunki wskazane w pkt. 1 powyżej. Nie ma jednak takiego obowiązku. W przypadku projektów realizowanych na podstawie zawartych umów o dofinansowanie, zastosowanie zindeksowanych stawek jednostkowych zależy od decyzji IZ RP, o ile spełnione będą warunki z sekcji 6.3.1 pkt 8 Wytycznych.

## **III. Dodatkowe warunki realizacji staży uczniowskich rozliczanych stawką jednostkową**

### **1. Czy jest rekomendowane wprowadzanie dodatkowych warunków dla projektów EFS+, np. dotyczące długości odbywania stażu uczniowskiego, itp.?**

Długość odbywania stażu uczniowskiego, jako jednej z form wsparcia realizowanej w celu szczegółowym f lub e, nie została doprecyzowana w przepisach Wytycznych, a zarazem także w warunkach rozliczania stawki jednostkowej stażu uczniowskiego (sekcja 6.3.1). Zatem, długość stażu powinna być dostosowana do oczekiwanych efektów konkretnego projektu, aby stwarzała możliwości nabycia wiedzy i umiejętności w rzeczywistych warunkach pracy, biorąc pod uwagę specyfikę danego rodzaju pracy w ramach konkretnego zawodu.

Jednocześnie, zgodnie z pkt. 6 lit. a w podrozdziale 6.3 Wytycznych, staże uczniowskie w projektach EFS+ są rozumiane zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz.

737), a więc muszą być zgodne m.in. z przepisami art. 121a, gdzie co do zasady: „Dobowy wymiar godzin stażu uczniowskiego uczniów w wieku do lat 16 nie może przekraczać 6 godzin, a uczniów w wieku powyżej 16 lat - 8 godzin. W uzasadnionych przypadkach wynikających ze specyfiki funkcjonowania ucznia niepełnosprawnego w wieku powyżej 16 lat, dopuszcza się możliwość obniżenia dobowego wymiaru godzin stażu uczniowskiego do 7 godzin. Dobowy łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez ucznia w szkole i stażu uczniowskiego nie może przekraczać 8 godzin, a tygodniowy łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez ucznia w szkole i stażu uczniowskiego - 40 godzin(...)”.

Uwzględniając powyższe, należy pamiętać, że stawka jednostkowa stanowi zryczałtowaną zapłatę dla beneficjenta za dostarczenie uzgodnionych produktów lub osiągnięcie rezultatów. W tym zakresie podstawowe warunki, jakie określono w Wytycznych to: sposób rozliczania efektów wsparcia, mierzonego liczbą zrealizowanych osobogodzin stażu uczniowskiego oraz udokumentowanie obecności, zgodnie z pkt. 5 i 6 w sekcji 6.3.1 Wytycznych. Oznacza to, że instytucja organizująca nabór ma możliwość przyjęcia dodatkowych warunków, zapewniających oczekiwaną jakość staży uczniowskich, zgodną z przepisami ww. ustawy oraz Wytycznych (np. określając minimalną lub maksymalną długość staży, oczekiwany rezultat, jak również łączenie tej stawki z innymi formami wsparcia uczniów, które mogą być rozliczane w oparciu o rzeczywiście poniesione wydatki).

W kwestii spełnienia uwarunkowań horyzontalnych, warto pamiętać o ogólnych warunkach jakościowych, o których jest również mowa w przepisach pkt. 3b i 6a podrozdziału 6.3 Wytycznych (m.in. indywidualne potrzeby uczniów, zachowanie standardów jakości).

## **2. Co w przypadku kiedy przy minimalnym założeniu 150 h stażu, uczestnik odbędzie jego część np. 100 h, czy powinna zostać rozliczona stawka jednostkowa za te 100 h przy jednoczesnym założeniu, że stawka jednostkowa rozliczana jest po zakończonym stażu?**

To zależy od założeń przyjętych przez IZ RP dla danego naboru. Założenie przy opracowaniu stawki było takie, że rozliczane stawką mają być godziny odbytego stażu na podstawie list obecności i zapisów umowy stażowej. Co do zasady, stawką jednostkową może być rozliczone tylko tyle godzin stażu, ile faktycznie się odbyło. Jeżeli jednak IZ RP określi w warunkach naboru, że staż jest kwalifikowalny tylko wtedy, gdy trwa 150h, a stażysta faktycznie zrealizuje tylko 100 h stażu – stawki jednostkowe nie będą mogły być kwalifikowalne w ogóle (zakładając, że umowa nie przewiduje żadnych odstępstw). Istotne jest więc to, jakie wymagania określi IZ RP w regulaminie naboru, czy dopuści nieobecności, odstępstwa w tym zakresie, itp.

## **3. Czy można kwalifikować stawki jednostkowe w przypadku rozwiązania umowy stażowej w trakcie realizacji stażu (art. 121a pkt 18)?**

Umowa o staż uczniowski może zostać wypowiedziana przez każdą ze stron, w tym również beneficjenta projektu EFS+ (np. szkołę kierującą ucznia na staż). Zgodnie z ustawą Prawo oświatowe art. 121 a ust. 18, w takiej sytuacji stosuje się 14-dniowy okres wypowiedzenia. W tej sytuacji rozliczeniu podlegają wyłącznie zrealizowane godziny stażu uczniowskiego, chyba że szczegółowe wymogi określone przez IZ RP dla danego naboru stanowią inaczej.

**4. Czy można kwalifikować stawki jednostkowe w przypadku wygaśnięcia umowy stażowej w związku z faktem że uczeń przestał być uczniem szkoły, w ramach której jest finansowany staż (art. 121a pkt 19)?**

W sytuacji gdy uczeń przestaje być uczniem szkoły, w ramach której został skierowany na staż, umowa stażowa wygasa, a beneficjent rozlicza wyłącznie zrealizowaną liczbę godzin stażu, chyba że szczegółowe wymogi określone przez IZ dla danego naboru stanowią inaczej.

**5. Czy beneficjent projektu powinien/ma prawo wyciągnąć konsekwencje (np. finansowe) wobec podmiotu przyjmującego na staż, który nie zapewnił właściwych warunków, zgodnie z przepisami w art. 121a pkt 23 ustawy Prawo oświatowe? Jak i czy tego rodzaju zdarzenia powinny się przełożyć na kwalifikowanie stawek jednostkowych?**

Odpowiedzialność za tego typu kwestie powinna być przedmiotem zabezpieczenia umowy lub porozumienia beneficjenta projektu oraz podmiotu przyjmującego na staż. Mimo to stawka jednostkowa jest rozliczona beneficjentowi za godziny zrealizowanego stażu, ponieważ obejmuje m.in. świadczenie należne stażystę. Jeśli chodzi o część kosztów przeznaczoną na zapewnienie stażystę właściwych warunków pracy, tego typu kwestie podlegają ww. stosunkom dwustronnym pomiędzy beneficjentem a podmiotem przyjmującym na staż.

Niezależnie od kwestii rozliczenia stawki jednostkowej, beneficjent projektu może podlegać również innym zobowiązaniom umowy o dofinansowanie, służącym skuteczności realizacji celów projektu, o których jest mowa w przepisach ogólnych podrozdziału 6.2 Wytycznych. Instytucja udzielająca wsparcia ma tym samym możliwość zwrócenia uwagi beneficjenta na potrzebę zabezpieczenia niezbędnych warunków odbywania stażu w podmiocie przyjmującym.